

**ZADARSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN I FINANCIJE**

**U P U T E ZA IZRADU PRIJEDLOGA PRORAČUNA I FINANSIJSKOG
PLANA UPRAVNICH TIJELA, PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH
KORISNIKA ZADARSKE ŽUPANIJE**

ZA RAZDOBLJE 2017. - 2019.

Zadru, rujan 2016.

1. ZAKONSKI OKVIR

Sukladno Zakonu o proračunu (Narodne novine, br. 87/08,136/12 i 15/15), Ministarstvo financija je sastavilo Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te ih dostavili svim županijama, gradovima i općinama kako bi se na temelju istih izradile upute za izradu proračuna jedinice i dostavile ih svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima.

Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ove godine nisu sastavljene temeljem Smjernica ekonomске i fiskalne politike za 2017. -2019. godinu koje donosi Vlada RH iz razloga raspuštanja Hrvatskog sabora i raspisivanja prijevremenih parlamentarnih izbora, te ne sadrže finansijske pokazatelje niti makroekonomski i fiskalni okvir opće države.

Upravni odjel za proračun i financije Zadarske županije ovim Uputama, a na temelju vlastitih procjena, pokazatelja i metodologije izrade proračuna i finansijskih planova, predlaže polazne veličine i rokove za izradu finansijskih planova svojih korisnika i izvanproračunskog korisnika te prijedloga proračuna za 2017. godinu s projekcijama za 2018. i 2019. godinu.

Rokovi i metodologija za izradu prijedloga proračuna utvrđeni su Zakonom o proračunu. Pri izradi prijedloga proračuna/finansijskih planova potrebno je koristiti i odredbe podzakonskih akata: Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, te Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, br.139/10, 19/14) kojim se određuju pravila kojima se ograničava potrošnja i jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora.

Odredbe ovih propisa odnose se na sve proračunske i izvanproračunske korisnike Zadarske županije (popis svih proračunskih i izvanproračunskih korisnika nalaze se u Prilogu 6. ovih uputa).

Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno proračunskog i izvanproračunskog korisnika odgovoran je za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna, odnosno finansijskog plana.

Ove upute s obrascima potrebnim za izradu proračuna i finansijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika objavit će se na web stranicama Zadarske županije <http://www.zadarska-zupanija.hr> - Upute za izradu proračuna i finansijskih planova upravnih tijela te proračunskih i izvanproračunskih korisnika Zadarske županije za razdoblje 2017. - 2019. godine.

Na web stranici Ministarstva financija www.mfin.hr (pod Proračun/Lokalni proračuni) nalaze se Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2017.-2019. godine.

2. METODOLOGIJA IZRADE PRORAČUNA ZADARSKE ŽUPANIJE

U izradi proračuna i finansijskih planova nema značajnijih metodoloških promjena u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, iz dosadašnje primjene Zakona o proračunu i njegovih podzakonskih propisa uočeno je da se određena područja moraju dodatno ojačati i to:

- Prijedlog finansijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika mora obvezno sadržavati procjenu prihoda i primitaka, odnosno rashoda i izdataka za **trogodišnje razdoblje, kao i obrazloženje prijedloga finansijskog plana.**
Prilikom **izrade obrazloženja (točka 4.3.)** naglasak je potrebno staviti na ciljeve koji se namjeravaju postići i pokazatelje uspješnosti realizacije tih ciljeva.
- Izuzev prihoda i rashoda, u finansijski plan potrebno je uključiti i predviđeni manjak, odnosno višak prihoda, te s navedenim bilančanim kategorijama postići uravnoteženje,
- **Izmjene i dopune finansijskih planova** proračunski korisnici **izrađuju isključivo temeljem Uputa** za izradu prijedloga izmjena i dopuna finansijskih planova koju priprema Upravni odjel za proračun i financije Zadarske županije.

2.1. Limiti proračunskih korisnika – iz izvora Opći prihodi i primici

Proračunski korisnici prilikom izrade svojih finansijskih planova (kod planiranja sredstava) **moraju se pridržavati limita iz Priloga 2.** ovih uputa, a koji su raspoređeni na:

1. visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, aktivnosti, a koje proizlaze iz trenutno važećih propisa – **LIMIT 1**,
2. visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih aktivnosti ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti – **LIMIT 2**.

Tablica 2. – Limiti proračunskih korisnika iz izvora 1 - opći prihodi i primici i 44 - Naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada

- **1 –Opći prihodi i primici**
 - 11- opći prihodi,
 - 12 – fond poravnjanja i dodatni udio u porezu na dohodak,
 - 13 – koncesije,
 - 14 – naknada za brodice,
 - 15 – lovozakupnina
- **44 – Naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada.**

Tablica sadrži prikaz gornje granice ukupnog finansijskog plana za razdoblje 2017. – 2019. godine prema razdjelima, glavama i proračunskim korisnicima županijskog proračuna, raspoređeni po aktivnostima/projektima, a koji se financiraju iz navedenih izvora.

Izračun sredstava (bilančnih prava) **za financiranje decentraliziranih funkcija (izvor 12)** u razdoblju 2017. - 2019. godini planira se **na razini 100% sredstava odobrenih u 2016. godini.**

Nakon donošenja Odluka o minimalnim finansijskim standardima od strane Vlade RH za svaku od decentraliziranih funkcija izvršit će se korekcija limita ukoliko to bude potrebno.

Napomena:

Programi (aktivnosti/projekti) koji se financiraju iz ostalih izvora financiranja (vlastiti, namjenski, prihodi po posebnim propisima i dr.) unose se po metodologiji za unos finansijskog plana iz točke 4.4. ovih Uputa, do visine očekivanih prihoda.

2.2. Izvanproračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (**Županijska uprava za ceste**) mora pripremiti prijedlog financijskog plana na osnovi ovih uputa, znači po istoj metodologiji i postupku donošenja. Financijski plan izvanproračunskog korisnika sadrži prihode i primite iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama kao i obrazloženje prijedloga financijskog plana.

3. PROCJENA PRIHODA I PRIMITAKA, RASHODA I IZDATAKA

3.1. Opće odrednice

Kako je neizvjesno koliki će biti izvorni prihodi visina i udjel poreza na dohodak u 2017. godini ostaje na razini 2016. godine, pa dajemo slijedeću procjenu kretanja općih prihoda u odnosu na prethodnu godinu:

2017.	0,0 %,
2018.	0,5 %
2019.	1,0 %

2. Planiranje lokalnih poreza i ostalih prihoda ovisi o osnovici, broju obveznika i stopama te njihovoj naplati.

3. Zakonom je propisano da svi prihodi i primici te rashodi i izdaci moraju biti utvrđeni u proračunu te proračun mora biti uravnotežen.

3.2. Procjena prihoda i primitaka

Procjena je bez prihoda:

- za decentralizirane funkcije,
- vlastitih prihoda i za posebne namjene korisnika,
- sredstava iz EU fondova

Vrsta prihoda	Plan 2016	2016. Ostvarenje I-VIII	2017.	2018.	2019.
			plan		
1. opći prihodi	67.135.000	40.696.000	67.200.000	68.000.000	69.200.000
1.1. povrati po projek.			2.000.000	2.000.000	3.000.000
2. ostali prihodi	12.467.000	7.535.000	11.500.000	11.000.000	10.600.000
3. primici od fin. imov.	1.700.000	743.000	200.000	200.000	300.000
4. višak/manjak	4.286.897	4.286.897	00	00	00
Ukupno	85.588.897	53.260.897	80.900.000	81.200.000	83.100.000

3.3. Planiranje rashoda i izdataka

Rashodi i izdaci proračuna i proračunskih korisnika trebaju se zasnovati na analizi stanja rashoda i izdataka u tekućoj godini te planu osnovnih obveznih rashoda i izdataka u skladu s realnom procjenom proračunskih prihoda i primitaka. Prilikom rasporeda prihoda i primitaka po izvorima potrebno je poštovati najprije sve zakonske obveze županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave, zatim ugovorne obveze, te ostale obveze, a sve sukladno Programu rada za 2017. godinu.

4. METODOLOGIJA IZRADE PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA

4.1. Izrada finansijskih planova

Sukladno članku 29. Zakona o proračunu prijedlog finansijskog plana sadrži:

- a) procjene prihoda iskazane po vrstama (izvorima financiranja) za razdoblje 2017. – 2019. godine,
- b) plan rashoda za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
- c) rezultat poslovanja (predviđani višak/manjak) prihoda,
- d) obrazloženje prijedloga finansijskog plana (točka 4.3.).

Napomena:

U proračun se ne uključuju plaće i ostali rashodi za zaposlene u osnovnim i srednjim školama, koji se u državnom proračunu iskazuju po prirodnoj vrsti troška.

Važno je istaknuti da u sustavu županijske riznice **korisnik mora planirati sve svoje prihode i primitke, te rashode i izdatke po svim propisanim klasifikacijama**, a nadležna jedinica dužna je osigurati knjigovodstvene dokumente na temelju kojih će korisnik pratiti ostvarivanje planiranih prihoda i rashoda.

Bez obzira na način podmirivanja rashoda (sa računa riznice ili sa vlastitog računa) to su uvjek rashodi korisnika i kao takvi moraju biti iskazani u finansijskim planovima korisnika **po izvorima financiranja**, a kasnije u njegovim knjigovodstvenim evidencijama te finansijskim izvještajima.

Finansijski plan mora biti uravnotežen.

4.2. Plan razvojnih programa

Kako Pravilnik kojim se propisuje sadržaj i metodologija izrade Plana razvojnih programa, te sustav praćenja njihove provedbe **nije donesen**, Upravni odjeli kod izrade Plana razvojnih **trebaju obuhvatiti sve aktivnosti/projekte i sredstva iz finansijskog plana osim onih** koje se odnose na administraciju.

Za izradu Plana razvojnih programa Upravni odjeli su **obvezni popuniti Obrazac iz Priloga 3. Plan razvojnih programa Zadarske županije za 2017. godinu** (u istom su navedeni pokazatelja rezultata za aktivnosti/projekte iz 2016. godine.). Upravni odjeli koji imaju nove aktivnosti/projekte ili ako postojeće aktivnosti/projekti nisu obuhvaćeni planom iz prethodne godine, dužni su isti nadopuniti sa svim traženim podacima.

Upravni odjeli popunjavaju **Obrazac iz Priloga 5.** Obrazac prijedlog razvojnog/investicijskog programa, po usvajanju Proračuna Zadarske županije za 2017. godinu i projekcija za 2018. i 2019. godinu, i dostavljaju u Upravni odjel za proračun i financije najkasnije do 31. prosinca 2016. godine.

4.3. Izrada obrazloženja finansijskog plana

Obrazloženje finansijskog plana proračunskog korisnika je podloga za analiziranje rezultata (učinaka) i oblikovanje budućih ciljeva, usmjeravanje djelovanja proračunskog korisnika te osnova za utvrđivanje odgovornosti.

U skladu s člankom 30. Zakona o proračunu proračunski korisnici su dužni uz prijedlog finansijskog plana izraditi i dostaviti obrazloženje prijedloga finansijskog plana. Uvođenjem srednjoročnog fiskalnog okvira i programskog planiranja u skladu s najboljom europskom praksom **naglasak se stavlja na rezultate koji se postižu provedbom programa, aktivnosti i projekata, umjesto na vrstu i visinu troškova**. Time se zahtijeva preuzimanje

odgovornosti za rezultate provedbe programa (i aktivnosti i projekata) od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika.

Obrazloženje prijedloga finansijskog plana sadrži:

- a) sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika,
- b) obrazložene programe,
- c) zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi,
- d) usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja,
- e) ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa,
- f) izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini,
- g) ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Budući da se finansijski plan, odnosno proračun čiji se posebni dio sastoji od finansijskih planova proračunskih korisnika, **usvaja za trogodišnje razdoblje važno** je kroz obrazloženje postići da proračunski dokumenti pažljivo objašnjavaju, od godine do godine, kako su procjene proračunskih stavki i višegodišnje procjene povezane s višegodišnjim procjenama iz prethodne godine.

Dakle, odstupanja od onog što je prethodne godine projicirano za 2017. i 2018., odnosno što je već usvojeno prethodne godine ali na manje razrađenoj razini, potrebno je u ovome dijelu obrazložiti navodeći zbog čega dolazi do razlika u odnosu na projekcije dane prethodne godine.

Prilikom izrade obrazloženja **naglasak je potrebno staviti na ciljeve** koji se programima namjeravaju postići i pokazatelje uspješnosti tih ciljeva.

Obrazloženje cilja nekog programa mora odgovoriti na sljedeća pitanja:

- što se ovim programom želi postići
- kako se nastoji realizirati program
- tko je korisnik ili primatelj usluge.

Pokazatelji uspješnosti predstavljaju podlogu za mjerjenje učinkovitosti provedbe programa. Dobri pokazatelji trebaju biti:

- Specifični – da zaista mjere ono što treba mjeriti,
- Mjerljivi – u pogledu kvalitete i/ili količine
- Dostupni – u okviru prihvatljivih troškova,
- Relevantni – u odnosu na definirani cilj,
- Vremenski određeni – da se definirani ciljevi izvrše u zadanim vremenskim roku

Pri definiranju pokazatelja uspješnosti mogu se koristiti dvije vrste pokazatelja:

- pokazatelj rezultata (output) i
- pokazatelj učinka (outcome).

Pokazatelj rezultata odnose se na proizvedena dobra i usluge stvorene putem različitih aktivnosti.

Pokazatelji učinka pružaju informaciju o dugoročnim rezultatima te društvenim i ekonomskim promjenama (primjerice: smanjenje nezaposlenosti, povećanje gospodarskog rasta, smanjenje onečišćenja okoliša/zraka/voda/tla, unapređenje zdravlja mladih, smanjenje zlouporaba droga) koje se postižu provedbom programa.

Upravni odjeli za proračunske korisnike iz svoje nadležnosti dužni su utvrditi bar tri jedinstvena pokazatelja rezultata/učinka.

Struktura obrazloženja finansijskog plana proračunskog korisnika data je u **Prilogu 4. Tehničke karakteristike obrazloženja finansijskog plana.**

4.4. Proračunski korisnici

Proračunski korisnik rashode i izdatke za 2017. godinu planira na razini podskupine (treća razina računskog plana), a za 2018. i 2019. godinu na razini skupine (druga razina računskog plana), s naglaskom da proračunski korisnici za svoje potrebe mogu izraditi finansijske planove i na detaljnijoj razini (četvrta ili peta) ekonomske klasifikacije, **ali se nadležnom tijelu (Upravno vijeće, Školski odbor) na usvajanje podnosi isključivo finansijski plan na trećoj razini ekonomske klasifikacije i to obavezno do 31. prosinca 2016. godine.**

Unos finansijskog plana kroz sustav riznice:

I. Proračunski korisnici iz Registra proračunskih korisnika

Procjenu prihoda i primitaka iskazane po vrstama i plan rashoda i izdataka za 2017. – 2019. godinu, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama

APLIKACIJA ZA UNOS FINANCIJSKOG PLANA

RIZNICA – ŽUPANIJA

10. UNOS FINANCIJSKOG PLANA/REBALANSA KORISNIKA

Izabratи opciju plan

II. Upravni odjeli svoje finansijske planove dostavit će kroz aplikaciju za izradu finansijskih planova:

APLIKACIJA ZA UNOS FINANCIJSKIG PLANA:

RIZNICA- ŽUPANIJA

ZAHTJEVI UPRAVNOG ODJELA

30. Unos finansijskog plana

5. VREMENSKA DINAMIKA IZRADE FINANCIJSKIH PLANOVA I PRORAČUNA ZA 2017.- 2019. GODINU

- 5.1. Rok za dostavu **finansijskih planova proračunskih korisnika** nadležnom Upravnom odjelu **je 30. 09. 2016. godine.**
- 5.2. Upravnom odjelu za proračun i financije najkasnije **do 05. 10. 2016. moraju biti dostavljeni zahtjevi** za uvrštenje u proračun za sve proračunske i izvanproračunske korisnike u skladu s Zakonom o proračunu i propisanom metodologijom za izradu finansijskih planova.
- 5.3. U razdoblju od **05. 10.- 17. 10. 2016.** izvršiti će se uvrštavanje zahtjeva sa procijenjenim proračunskim prihodima.
- 5.4. Od **17.10.- 21.10. 2016.** izvršit će se uravnoteženje prihoda i rashoda proračuna Zadarske županije za 2017. godinu i projekcija za 2018. i 2019. godinu.
- 5.5. **Konačna izrada** Nacrta prijedloga Proračuna za 2017, i projekcija za 2018.- 2019. te Nacrt prijedloga Odluke o izvršavanju proračuna za 2017. treba biti izrađena od strane UO za proračun i financije u vremenskom razdoblju **od 24.10 – 31.10. 2016.**, zajedno sa svim ostalim obveznim planovima i dostavljena županu na prihvatanje.

6. PREUZIMANJE MATERIJALA- WEB STRANICA ZADARSKE ŽUPANIJE

Na Internet stranici Zadarske županije, Upravni odjel za proračun i financije: www.zadarska-zupanija.hr nalaze se:

1. **Upute** za izradu prijedloga proračuna i finansijskog plana upravnih tijela, proračunskih i izvanproračunskih korisnika Zadarske županije za razdoblje 2017.-2019.,
2. **Prilog 1.** - Obrasci: Financijski plan – Procjena prihoda i primitaka (Obrasci JLP(R)S FP-PiP 1 i JLP(R)S FP-PiP 2) i Financijski plan – Plan rashoda i izdataka (Obrazac JLP(R)S FP- RiI)
3. **Prilog 2.** - Odobreni limiti proračunskim korisnicima za 2017. godinu, i projekcije za 2018. i 2019. godinu
4. **Prilog 3.** - Plan razvojnih programa Zadarske županije u 2017. godini
5. **Prilog 4.** - Tehničke karakteristike obrazloženja finansijskog plana,
6. **Prilog 5.** - Obrazac prijedloga razvojnog/investicijskog projekta/programa,
7. **Prilog 6.** – Popis proračunskih i izvanproračunskih korisnika Zadarske županije,
8. **Prilog 7.** – Programska klasifikacija proračuna (aktivnosti/projekti)